

На перший погляд може скластися враження, що будь-які розмови про «ідеологію», в тому числі «ідеологію націоналізму» позбавлені сенсу. Адже більшість людей сьогодні переймається гострими соціальними проблемами, шукають їх розв'язку в непростих політичних реаліях. Проте відважуся заявити, що більшість нинішніх суспільних проблем пов'язані саме з поняттям «ідеологія».

Під ідеологією розуміється система ідей і поглядів, що виражає корінні інтереси, світогляд, ідеали тої чи іншої політичної партії, суспільного руху, будь-якого іншого суб'єкта сучасної політики.

Якщо партія чи політичний рух, окремі політики чи громадські діячі беруть на озброєння ідеологію, яка не відповідає національним інтересам, то це, у кращому випадку, призведе до загострення соціальних протиріч, у гіршому – втрати державності. Коли ж лунають заяви, що «ідеологія не має значення», то насправді йдеться лише про політичних спекулянтів, які хочуть паразитувати на тілі нації.

Саме тому питання світогляду та ідеології для націоналістів було і залишається пріоритетним. При цьому важливо наголосити, що йдеться не просто про «націоналізм», а власне – «український націоналізм», оскільки націоналізми в різних державах і народів мають свою особливість.

На конкретних історичних етапах український націоналізм вирішував чимало завдань. Головне з них у минулому сторіччі – здобути Українську Самостійну Соборну Державу. Сьогодні, на моє переконання, його головне завдання, - утвердити Україну як державу української нації. На практиці, це означає, що український націоналізм має неухильно і безкомпромісно відстоювати та всіляко поширювати культурні, духовні, історичні та політичні цінності, зокрема й власну християнську ідентичність, які б наголошували національну самобутність українців, їх ексклюзивність у міжнародному вимірі. На мій погляд – це історична місія націоналізму, оскільки будь-яка інша ідеологія таких пріоритетів не ставить. Крім того, останнім часом, як ніколи раніше, актуалізувалася проблема територіальної єдності й соборності українських земель. А тому український націоналізм має докласти максимум зусиль, щоб їх відстояти.

У світлі цих завдань слід скристалізувати розуміння основних засад ідеології українського націоналізму. Її стрижнем є поняття нації. Надзвичайно важливо зрозуміти його суть, оскільки з ним пов'язане інше поняття, а саме «політична нація», яку нас закликають сьогодні формувати. У даному випадку не можу втриматися, щоб не навести цитату професора Анатолія Свідзинського, яка, з одного боку, є доброю дефініцією, а з другого, віддзеркалює розуміння українськими націоналістами іншого поняття - «політична нація».

«За умов, коли деякі політичні сили і владні структури докладають відчайдушні зусилля,

щоб вилучити з процесу державотворення України український етнічний елемент, українські націоналісти повинні рішучіше виступати проти фальшивих концепцій політичної нації, виходячи з фундаментального положення про те, що нація є етнополітична єдність, що процес успішного розвитку нашої державності можна здійснити лише на основі пріоритету української мови і культури загалом. Слід довести до свідомості всіх, хто пов'язав свою долю з долею української держави, що іншого шляху нема і не може бути, і що сформульована засада - в інтересах кожного громадянина, оскільки нашою метою був і залишається принцип - Українська Держава - спільне добро всіх її громадян».

Маючи таке розуміння понять «нація» і «політична нація», не можна толерувати «націоналізмів», які у той чи інший спосіб ігнорують український етнічний елемент.

Думаю, що в Україні не має такої політичної сили, яка б заперечувала необхідність націотворення чи консолідації нації. Можливо саме тому так багато спекулянтів на цій темі. Про всіх не буду згадувати, а лише про так званих «патріотів». Чомусь дуже часто, прикриваючись необхідністю «націотворення» чи «консолідації нації» вони якось начебто мимоволі, майже наступаючи на горло власній пісні, але послідовно відмежовуються від Міхновського (як можна підтримувати його гасло «Україна для українців»), Донцова («інтегральний націоналіст»), ОУН (екстремістська організація), Сціборського (обстоював ідею націократії) боротьби ОУН на Волині у 1943 році (поляки можуть образитися).

В ім'я консолідації нації вони дуже часто укладають безпринципні політичні альянси, або ж виправдовують антиукраїнську діяльність (згадайте заклики цих «патріотів» підтримати «українського Кваснівського» О. Мороза на виборах президента України).

Нині у цьому середовищі модною є тема інтеграції України у Європейський Союз або НАТО – за будь яку ціну, навіть коштом втрати своєї національної ідентичності. А ще модно говорити про полікультурність, особливо, у контексті Бабиного Яру, мовляв, євреям це сподобається.

Щоб не пхати в кошик «націотворення» все що заманеться, вкрай необхідно вже зараз сформулювати принципи, або ж засади, на яких можлива консолідація нації з погляду українського націоналізму.

Переконаний, що такими принципами мають стати:

одностайність в необхідності розбудувати Українську національну державу на своїй етнічній території з урахуванням історичних реалій, поваги до територіальної цілісності та непорушності існуючих державних кордонів;

забезпечення функціонування української мови як державної та її безперешкодне використання як засобу спілкування та інформаційного забезпечення у всіх сферах державного і суспільного життя.

збереження в Україні єдиного громадянства.

визнання на державному рівні статусу учасника визвольних змагань за всіма, хто боровся за незалежність України і державність української нації.

опора на власні сили у зовнішній політиці, можливість входження нашої держави тільки в ті безпекові чи економічні об'єднання, функціонування яких відповідає національним інтересам.

Натомість «консолідація» неможлива з тими, хто у своїй програмі і політичній практиці ігнорують принципи національного державотворення; виступають за надання російській мові статусу другої державної чи «офіційної»; заперечують європейське майбутнє Української держави; виступають проти державного визнання боротьби ОУН і УПА; домагаються включення України у геополітичні об'єднання, що ставлять за мету відновлення у різних формах Російської імперії чи колишнього Радянського Союзу.

Це той мінімальний пакет «за і «проти» , який до допускає сучасний український націоналізм. Поза ним не має націоналізму, як, зрештою, незалежної Української держави.

Богдан Червак, [Націоналістичний портал](#)